

รำวงมาตรฐาน หมายถึง ศิลปะแห่งการฟ้อนรำให้เข้ากับจังหวะ หน้าทับ ใช้ทำรำที่เป็นแบบฉบับมาตรฐานโดยรำเป็นวงกลม หันหน้าทวนเข็มนาฬิกาการรำวงมาตรฐานเป็นการรำที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่โดยการดูแลของกรมศิลปากรร่วมกับกรมประชาสัมพันธ์ช่วยกันจัดทำขึ้น เพื่อให้เป็นแบบแผนในการใช้ทำรำให้งดงามถูกต้องตามหลักนาฏศิลป์ไทย

ความเป็นมาของรำวงมาตรฐาน

รำวง มาตรฐาน มีกำเนิดมาจากการรำโทน แต่เดิมการรำโทนเป็นการละเล่นพื้นเมืองของชาวไทยทั่วไป ใช้เล่นกันในฤดูเทศกาลเฉพาะท้องถิ่นบางจังหวัด ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ประชาชนในพระนครและธนบุรีนิยมรำโทนกันทั่วไป เพราะรำง่าย และรำได้ทุกเพศทุกวัย จึงใช้เป็นเครื่องปลอบใจได้เป็นอย่างดี

รำ โทน หรือ รำวงพื้นบ้านได้รับความนิยม จึงทำให้แพร่หลายอย่างรวดเร็วในเวลาไม่นานนัก จอมพล ป.พิบูลสงคราม ท่านให้ความสนใจและสนับสนุนรำวงอย่างจริงจัง จึงได้มอบหมายให้กรมศิลปากรจัดการปรับปรุงการรำ และบทร้องให้มีแบบแผนที่แน่นอน

เพื่อเชิดชูศิลปวัฒนธรรมไทยการเล่นพื้นบ้านให้ที่ระเบียบแบบแผนเป็นแบบฉบับต่อคนรุ่นหลังกรมศิลปากร ประพันธ์ 4 บทเพลง คืองามแสงเดือน,ชาวไทย , รำชิมารำและ คั่นเดือนหงาย ท่านผู้หญิงละเมียด พิบูลสงคราม ประพันธ์ 6 บทเพลง คือ ดอกไม้ของชาติ , ดวงจันทร์วันเพ็ญ ,หญิงไทยใจงาม ,ยอดชายใจหาญ , ดวงจันทร์ขวัญฟ้า ,บุษานักรบ

กรมศิลปากรได้นำท่ารำจาก ท่าแม่บทของนาฏศิลป์ไทย มากำหนดเป็นท่ารำของแต่ละบท เพื่อให้เป็นต้นฉบับ จึงเรียกว่า “รำวงมาตรฐาน” แม้สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว รำวงมาตรฐานก็ยังคงไม่ได้รับความนิยม ต่อมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้มีผู้นำเอาไปสลับกับการเต้นลีลาศ ซึ่งชาวต่างชาติก็นิยมนำรำวงมาตรฐานไปเล่นกันอย่างแพร่หลายจนเป็นศิลปะที่ นิยมกันไปนานาประเทศ มีนักประพันธ์ชาวอเมริกันบางท่านที่ชอบ

รำวง มาตรฐานจึงนำไปเขียนกล่าวขวัญไว้ในหนังสือ Theatre In The East โดยเขาเป็นผู้แต่งแต่เรียก “รำวง” เขียนไปเป็น “รำบวง” สำหรับผู้ประดิษฐ์ท่ารำวงมาตรฐานคือ หม่อมต่วน (ศุภลักษณ์ ภัทรนาวิก) นางมัลลิกะประภัสร์ และคุณครูละมุล ยมะคุปต์

องค์ประกอบการแสดง

ผู้แสดง

รำวงมาตรฐานผู้รำรำเป็นชาย – หญิง รำคู่กันไม่จำกัดจำนวน

วิธีแสดง

เป็นการรำวงในงานรื่นเริงต่าง ๆ โดยการรำรำตามท่ารำที่กำหนดไว้ 10 เพลง 14 ท่า มีการเคลื่อนไหวให้มือและเท้าสัมพันธ์กับจังหวะและบทร้องของแต่ละเพลง โดยเดินเป็นวงกลม อย่างไรก็ดี ท่ารำเหล่านี้เพียงแต่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานเท่านั้นอาจเปลี่ยนแปลงทำไปได้ สุดแล้วแต่จะเห็นว่าสวยงาม เพียงแต่รักษังหวะมือและเท้าให้เข้ากับเพลง

สถานที่แสดง

ไม่จำกัดขอบเขต เนื่องจากให้รำได้ในโอกาสรื่นเริงต่าง ๆ จึงรำได้โดยทั่วไป

เครื่องดนตรี

ใช้วงปี่พาทย์ไม้นวม มีระนาด ช้องวง ปี่ใน ตะโพน กลองทัด ฉิ่ง ฉาบ กรับและโทน

เครื่องแต่งกาย

รำวงมาตรฐานเป็นศิลปะที่ต้องศึกษาและควรรำให้เป็น สำหรับการแต่งกายนั้นผู้แสดงรำวงมาตรฐานสามารถแยกได้ 4 แบบ (ตามกรมศิลปากร) ดังนี้

การแต่งกายแบบชาวบ้าน

แบบที่ ๑ แบบชาวบ้าน

ชาย นุ่งผ้าโจงกระเบน สวมเสื้อคอพวงมาลัย เอวคาดผ้าห้อยชายด้านหน้า
หญิง นุ่งโจงกระเบน ห่มผ้าสไบอัดจีบ ปล่อยम्म ประดับดอกไม้ที่ผม
ด้านซ้าย คาดเข็มขัด ใส่เครื่องประดับ

แบบที่ ๒ แบบรัชกาลที่ ๕

ชาย นุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อราชประแตน ใส่ถุงเท้า ร้องเท้า

หญิง นุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อลูกไม้ สไบพาดบ่าผูกเป็นโบว์ทิ้งชายไว้ข้าง
ลำตัวด้านซ้าย ใส่เครื่องประดับมุก

แบบที่ ๓ แบบสากลนิยม

ชาย นุ่งกางเกง สวมสูท ผูกไท้

หญิง นุ่งกระโปรงป้ายข้าง ยาวรอมเท้า ใส่เสื้อคอกลม แขนกระบอก

แบบที่ ๔ แบบราตรีสโมสร

ชาย นุ่งกางเกง สวมเสื้อพระราชทาน ผ้ายาคาเดอห้อยชายด้านหน้า
หญิง นุ่งกระโปรงยาวจีบหน้านาง ใส่เสื้อจับเตปร ชายผ้าห้อยจากบ่าลงไป
ทางด้านหลัง เปิดไหล่ขวา ศีรษะทำผมเกล้าเป็นมวยสูงใส่เกี้ยวและเครื่องประดับ

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

รื้อวางมาตรฐาน

คำสั่ง จากภาพเป็นการแต่งกายของรื้อวางมาตรฐานแบบใด ให้ระบุได้ภาพและระบายสีให้สวยงาม

๑.

.....

๒.

.....

๓.

.....

๔.

.....